Ius et Societas
ISSN 2587-3652 (print) | ISSN 2587-3660 (online) Vol. I(1) | 2026

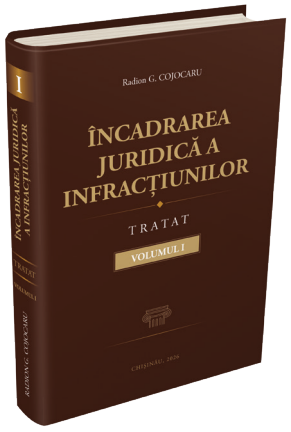
CZU: 343.2(049.32)

OPEN ACCESS CC BY

„ÎNCADRAREA JURIDICĂ A INFRACȚIUNILOR”, vol. I, Chișinău, 2026

(autor: Radion Grigore COJOCARU)

Tudorel TOADER,
doctor în drept, profesor universitar

Tratatul semnat de Radion Grigore COJOCARU abordează o problemă de importanță fundamentală pentru teoria și practica dreptului penal: încadrarea juridică a infracțiunilor. Primul volum, consacrat bazelor teoretice ale acestei instituții, se remarcă prin conturarea unei perspective integratoare asupra unei operațiuni procedurale de care depinde, în ultimă instanță, legalitatea întregului demers de tragere la răspundere penală.

Opțiunea autorului pentru această temă este pe deplin justificată de contextul în care se află astăzi dreptul penal al Republicii Moldova. Alinierea sistemului juridic la standardele internaționale și europene, precum și accentul tot mai pronunțat asupra garantării drepturilor fundamentale ale persoanei, au generat un amplu proces de reformare a legislației penale, menit să înlăture soluțiile normative de sorginte sovietică, incompatibile cu valorile unei societăți democratice și susceptibile să favorizeze arbitrariul judiciar. Autorul observă, pe bună dreptate, că reconfigurările normative ale legii penale nu își pot produce pe deplin efectele în lipsa unei regândiri a modului în care aceasta este aplicată, iar în centrul acestui mecanism se situează încadrarea juridică a faptei.

Meritul principal al lucrării rezidă în perspectiva pe care autorul o

propune asupra încadrării juridice. Departe de a o reduce la o operațiune de rutină, acesta o tratează ca pe o activitate de cunoaștere juridică, supusă unor reguli metodologice stricte și dominată de exigențele principiului legalității. Încadrarea este înțeleasă ca operațiunea prin care fapta concretă săvârșită este raportată la componența de infracțiune (noțiune care corespunde, în doctrina română, conținutului constitutiv al infracțiunii), astfel cum aceasta este descrisă în norma de incriminare. Tocmai din această perspectivă norma penală, formulată în termeni generali și abstracți, își găsește aplicarea concretă, iar organul judiciar stabilește dacă împrejurările constatate întrunesc condițiile cerute de lege, determinând astfel temeiul juridic al răspunderii penale.

Autorul pune în evidență multiplele consecințe pe care încadrarea juridică le produce asupra desfășurării procesului penal. De aceasta depinde distincția dintre răspunderea penală și celelalte forme de răspundere juridică, conturarea cadrului acuzării, individualizarea răspunderii și a pedepsei, precum și respectarea garanțiilor procesuale de care beneficiază participanții la proces. Având valoare de consecință, o încadrare eronată afectează nu doar soluția pronunțată într-o cauză concretă, ci și realizarea funcțiilor dreptului penal, securitatea juridică și caracterul echitabil al justiției penale.

Structura lucrării denotă o concepție științifică coerentă și riguros organizată. Expunerea pornește de la aspectele generale (noțiunea, principiile, importanța și modalitățile încadrării juridice) pentru a trece apoi la algoritmul acestei operațiuni și la specificul ei în fiecare fază a procesului penal. Cercetarea se extinde asupra temeiurilor normative ale încadrării, între care autorul include legea penală, izvoarele cu caracter complementar, structura normei penale și regulile de interpretare a acesteia. Ulterior, sunt supuse analizei elementele componenței de infracțiune, precum și metodologia stabilirii fiecăruia dintre ele în cadrul încadrării juridice. O asemenea organizare succesivă facilitează înțelegerea progresivă a cititorului de la clarificarea fundamentelor teoretice până la prezentarea instrumentelor metodologice aplicative.

Lucrarea se fundamentează pe un ansamblu documentar amplu și variat, care cuprinde doctrina penală din Republica Moldova și pe cea străină, practica instanțelor judecătorești moldovenești, precum și jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova și a Curții Europene a Drepturilor Omului. Raportarea la jurisprudența Curții de

la Strasbourg este cu atât mai valoroasă, cu cât previzibilitatea legii penale și aplicarea ei uniformă constituie cerințe esențiale ale statului de drept, comune tuturor sistemelor juridice europene.

Abordarea autorului este una critică și sistematică. Materialul doctrinar și jurisprudențial nu este doar prezentat, ci supus unei analize orientate spre identificarea soluțiilor apte să asigure aplicarea consecventă și unitară a normelor penale. Prin aceasta, lucrarea îmbină în mod reușit dimensiunea teoretică cu cea aplicativă, putând servi deopotrivă cercetării doctrinare și activității organelor judiciare.

Semnificația volumului trebuie apreciată și prin prisma proiectului științific din care face parte. Fiind conceput ca bază teoretică a unui tratat în mai multe volume, acesta pregătește terenul pentru examinarea încadrării juridice în raport cu instituții precum participația penală, unitatea infracțională, concursul de infracțiuni și concurența normelor penale, precum și cu diferitele categorii de infracțiuni prevăzute de legea penală. Proiectul, în ansamblul său, are potențialul de a deveni o lucrare de referință în literatura juridică din Republica Moldova.

Pentru cititorul din România, lucrarea prezintă un interes suplimentar. Problematica încadrării juridice a faptei se pune în termeni similari și în doctrina și practica judiciară românească, iar preocuparea comună pentru alinierea la standardele europene face ca soluțiile propuse de autor să poată alimenta un dialog științific fructuos între cele două școli de drept penal.

Lucrarea se adresează atât mediului academic, cât și practicienilor. Ea poate constitui o sursă relevantă pentru activitatea de interpretare și aplicare a legii de către judecători, procurori, avocați și organe de urmărire penală, dar și pentru cadrele didactice, doctoranzii, masteranzii și studenții facultăților de drept.

În concluzie, volumul elaborat de Radion Grigore COJOCARU reprezintă o cercetare temeinică și novatoare, ce abordează o temă de stringentă actualitate, atât din perspectivă teoretică, cât și metodologică. Prin profunzimea analizei, coerența structurii și diversitatea surselor valorificate, lucrarea contribuie la consolidarea doctrinei dreptului penal și la sporirea calității actului de justiție.

Raportându-ne la considerentele sus-expuse, lucrarea merită o apreciere înaltă și poate fi recomandată comunității științifice și practicienilor dreptului din Republica Moldova și din România deopotrivă, ca un reper important în studiul încadrării juridice a infracțiunilor.